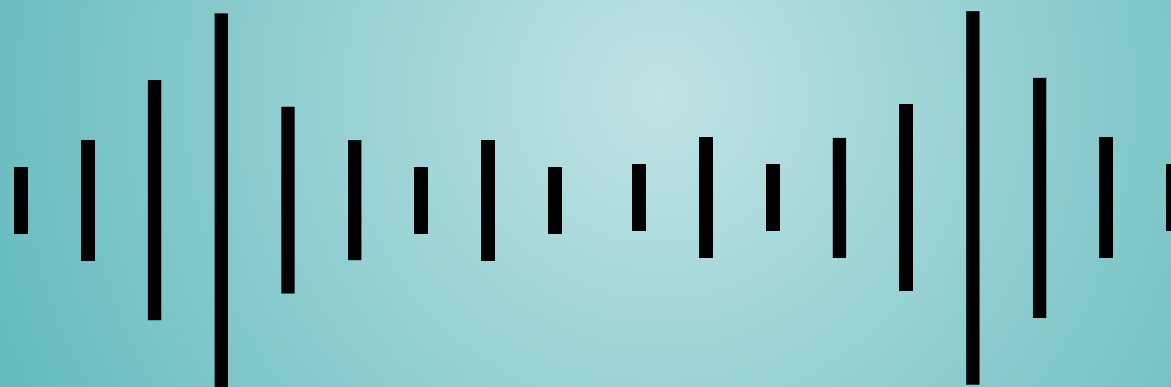

Taligenkänning (TIK)

Vad är Taligenkänning?

Taligenkänning är ett program som översätter tal till text. Det innebär att du kan använda din röst för att producera text istället för att skriva med tangentbordet.

Din taligenkänningsprofil är personlig och lär sig hur just du använder och uttalar orden.

Varför införa Taligenkänning?

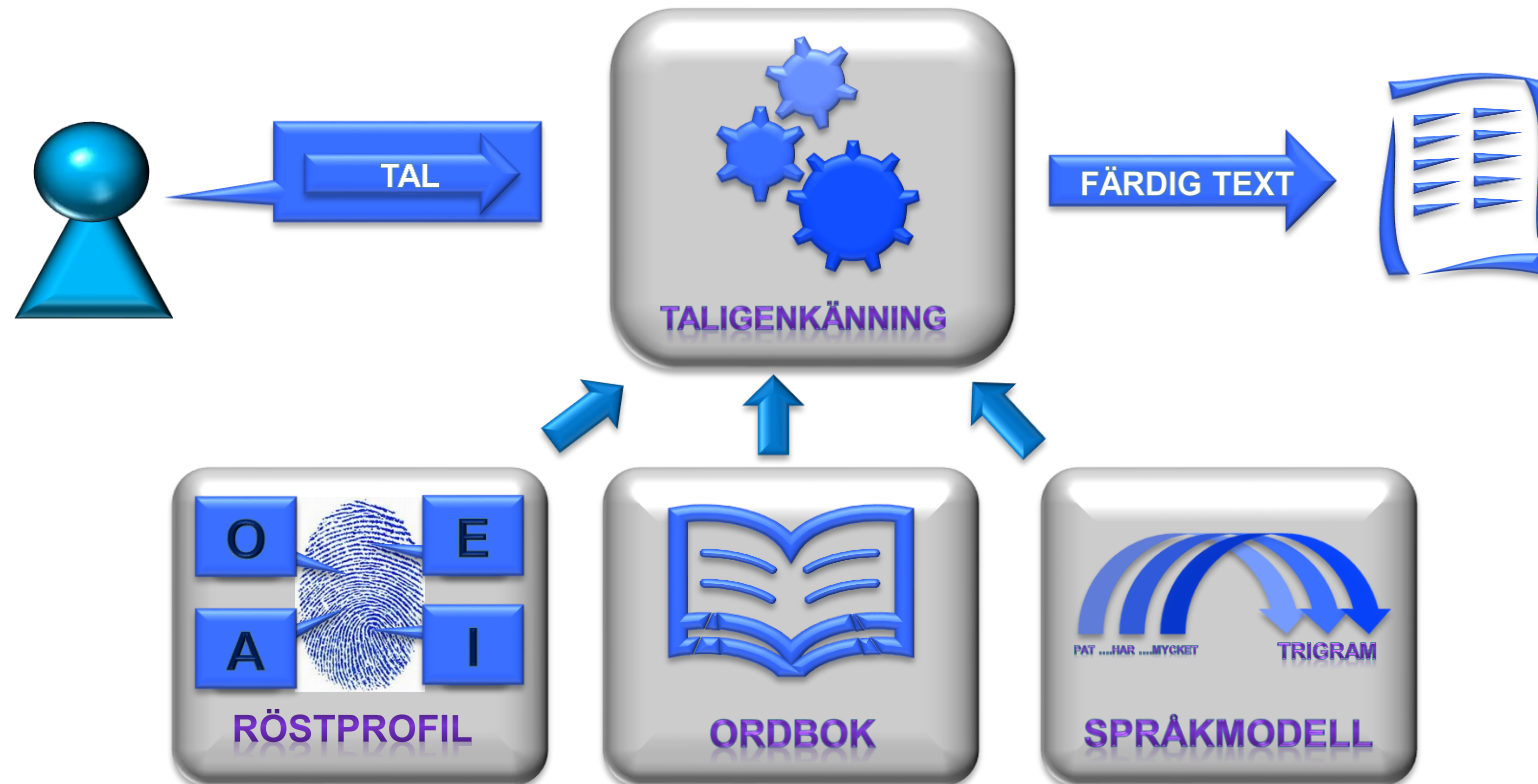
- Journalanteckningarna blir inskrivna direkt i journalen, vilket är bra både för personal och patienter
- Diktatköerna minskar
- Avlastar de medicinska sekreterarna som kan göra andra uppgifter än att skriva ut diktat
- Ev. rättning av texten sker direkt och anteckningen kan signeras
- Förberedelse inför SDV, bra att kunna TIK innan, då det är mycket som blir nytt i samband med övergången till SDV
- Lätt att använda, speciellt för de som skriver mycket anteckningar själv sedan tidigare
- Går att skapa talkommandon för att öppna anteckningar och lägga in autotexter vilket gör TIK smidigt att använda i journalen

Erfarenheter vid start med Taligenkänning

- Utbildning i TIK och de delar av journalsystemet som behövs för att kunna taligenkänna är ett måste
- Verksamheten ska ha ett PM med rutiner kring en anteckning för t.ex. diagnosregistrering, bokning, bevakning
- TIK-användaren måste rätta ev. fel i texten direkt, innan den sparas, på så sätt byggs röstprofilen upp och blir bättre och bättre
- Tar till en början lite längre tid att göra en anteckning
- Använda TIK där det finns tid att tjäna på att använda talet och använda tangentbordet/mus när det behövs, en kombination är att föredra
- **Inte ge upp i första taget, utan fortsätta använda TIK för att bygga upp en bra talprofil**

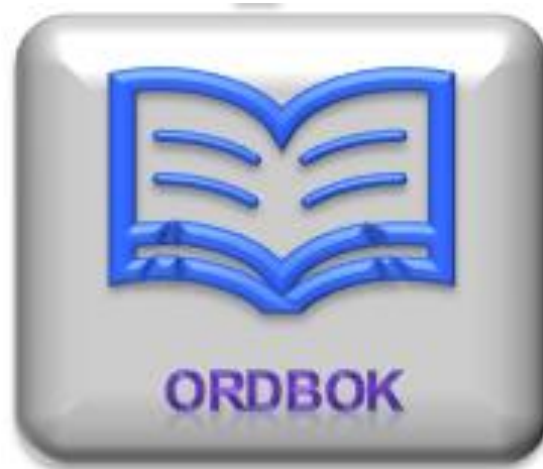
Taligenkänningsprocessen

Programmet bygger på en personlig röstprofil som tillsammans med den inbyggda ordboken och språkmodellen tolkar tal till text

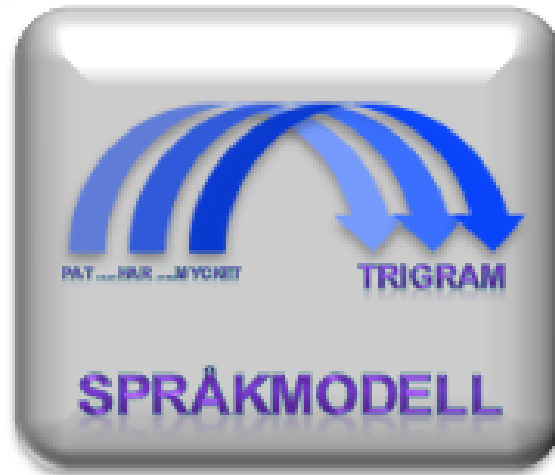

- Varje användare har en egen profil
 - Ett så kallat akustiskt fingeravtryck
- Röstprofilen innehåller den specifika användarens uttal av svenskans fonem

- Den centrala ordboken innehåller hundratusentals ord
- Kontrollerad stavning
- Personlig ordlista
- Ordboksansvarig ska utses på verksamheten

- Generell statistikmodell som fungerar efter sannolikheten att ett ord kommer efter ett annat
- Det finns statistiska modeller över hur meningsuppbyggnaden ser ut
- Det byggs upp en användarspecifik statistisk modell

Användarprofilen

- All text som varje enskild TIK-användare pratar in sparas som en ljudfil på ett lagringsutrymme, ett s.k. File Share
- Dessa ljudfiler sparas i 5 år eller när storleken på lagringsutrymmet uppgår till 7,5 GB för enskild användare
- Efter dessa 5 år eller vid maxstorlek rensas de äldsta ljudfilerna bort och fylls på med nya ljudfiler
- Det är inte tillåtet att taligenkänna personuppgifter som kan identifiera en person/patient

Utbildning i TIK i journalsystemet

- När uppstartsmöte och PM med rutiner för verksamheten är klart är ni redo för utbildning av de som önskar starta med TIK
- Verksamhetsansvariga på respektive förvaltning utbildar alternativt utbildar utbildare på verksamheterna som i sin tur utbildar vidare inom verksamheten i TIK
- Utbildningen tar cirka 3 timmar och då ingår även utbildning i de delar användaren måste kunna i journalsystemet (Melior/PMO) för att kunna använda TIK

När du taligenkänner

- **Tala som vanligt**

Ändra inte hastigheten på ditt tal och inte heller övertydligt

- **Försök att undvika långa pauser mitt i meningarna**

Ta hellre paus efter punkt eller i början av en ny mening

- **Tala klart hela meningen**

Vid fel i texten ska du tala klart meningen och gå tillbaka och rätta innan du sparar

- **Tala alltid in punkt, komma och andra skiljetecken**

- **Tala inte i förkortningar**

Säg hela frasen så som "utan anmärkning", "vid behov" o.s.v.

Rätta texten på det sätt som känns mest komfortabelt, här är några tips:

- En tumregel är om hela meningar eller större delen av en mening blir fel, är det bättre att markera hela meningen och tala in den igen
- När igenkänd text rättas med rösten, markera minst tre ord tillsammans med det felaktiga ordet och tala in på nytt
- För att din talprofil ska bli bättre är det viktigt att rättningar sker innan du sparar din text
- När det bara är ett ord eller två som blir fel eller en ändelse på ett ord, går det snabbare att använda tangentbordet

Okända ord

**Om ett ord inte finns med i ordboken
kommer det aldrig att kunna taligenkännas**

- Får du inte igenkänning på ett ord, prova att tala in det igen, testa minst 5 gånger
- Om du fortfarande inte får igenkänning finns troligtvis inte ordet med i ordboken. Skriv då ordet med tangentbordet
- Använder du ordet ofta kan du lägga till det i din personliga ordlista
- Är det ett ord som används av flera användare bör det anmälas in till ordboksansvarig. Ordet kan då läggas in i den centrala ordboken och bli tillgängligt för alla. Fackspråksrådet måste godkänna ordet

QlikView-statistik Taligenkänning

- I QlikView kan ni se bl.a. antal användare, vem och hur mycket TIK används inom er verksamhet
- Ni kan även se vem som har aktiva och inaktiva TIK-licenser och om det är läkare eller övrig yrkeskategori
- Med en extra behörighet ser ni även fliken *Ordlista*, där ni kan se vilka ord varje användare lagt in i sin personliga ordlista (oftast Ordboksansvarig som har denna behörighet)

För att starta med Taligenkänning

- Kontakta verksamhetsansvarig för Digital diktering på din förvaltning
- Kontaktuppgifter hittar du på sidan för Taligenkänning på Vårdgivare Skåne
Se rubrik [Kontakt vid frågor om taligenkänning](#)